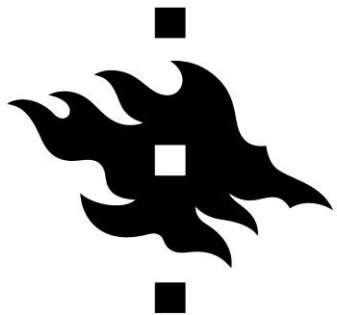

Helsingin yliopisto
Lausunto
HE 109/2024
11.10.2024

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta: StV@eduskunta.fi

Viite:

HE 109/2024 vp / Asiantuntijapyyntö. StV: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025. Teema: Tutkimus- ja koulutusrahoitus. Määräaika 11.10.2024.

Asia: Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuulemiseen 14.10.2024

Kiitos mahdollisuudesta lausua tutkimuksesta ja koulutuksesta. Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan lausunto keskittyy sosiaali- ja terveysministeriön kautta kohdentuvaan Tutkimuksen ja koulutuksen rahoitukseen.

Lausunto rakentuu seuraavista osioista:

- I. Koulutusrahoitus
- II. Tutkimusrahoitus
- III. Yhteenveto annettavasta lausunnosta

I Koulutusrahoitus

Erikoislääkäri ja erikoishammaslääkärikoulutus

Helsingin yliopisto ehdottaa yliopistoille kohdentuvan erikoislääkärikoulutuksen ja erikoishammaslääkärikoulutuksen kansallisen korvauksen (3.1 M€/v) (33.60.33) nostamista kattamaan siitä aiheutuvat todelliset kulut (9M€).

Lääketieteellisillä tiedekunnilla on vastuu erikoislääkärikoulutuksen ja erikoishammaslääkärikoulutuksen toteutumisesta ja tutkinnoista. Helsingin yliopisto tuottaa noin kolmanneksen kansallisesti näistä tutkinnoista. Uudistetun osaamisperustaisen erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen vastuu kouluttajia ovat pääosin tiedekunnan kliiniset professorit ja koulutusvastuulääkärit yhteistyössä palvelujärjestelmän toimijoiden kanssa. Laadukas uusittu koulutusjärjestelmä on nostanut yliopistoille kohdentuvia kustannuksia entisestään: Tietojärjestelmä ELSA, valintaprosessi, osaamisen karttumisen/EPA-arviointi jne.

Useat selvitykset (2013-2022), viimeisin STM:n teettämä ”[Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta maksettavien koulutuskorvausten käytön selvitys ja ehdotuksia korvausjärjestelmän kehittämiseksi](#)” (2022 Pitkälä, Nevala, Uittamo) ovat todenneet, että kustannukset yliopistoille ovat 10 000 – 14 000 euroa/tutkinto.

Lääkärikoulutuksen lisäpaikkapäätöksen yhteydessä Ministeri Multala osoitti tahtotilansa (6/2024) erikoislääkärikoulutuksen alimitoitettujen resurssien korjaamiseksi. Virkamiesneuvottelut OKM:n ja STM:n yhteistyönä on ajoitettu syksylle 2024 asian edistämiseksi.

Oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen menot (33.02.20) sekä työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen valtion korvaus (33.70.51) kuuluvat erikoislääkärikoulutuksen kokonaisuuteen. Nämä ovat huomioitu talousarviossa erikseen. On hyvä, että näiden alojen koulutuskorvaukset jatkuvat samalla tasolla, mutta kannamme huolta muun erikoislääkärikoulutuksen rahoituksesta.

Muita koulutukseen vaikuttavia tekijöitä

Helsingin yliopisto kiittää panostuksesta opiskelijoiden hyvinvointiin. Yliopistolle tutkintokorvaukset tulevat pääosin OKM:n rahoituksesta. STM rahoituksen osalta koulutuksen edellytyksiin vaikuttavia seikkoja ovat 1 M€ lisäys valtionosuuteen **korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuoltoon** (33.60.35).

Helsingin yliopisto ehdottaa kansallisten Käypä hoito suositusten rahoituksen nostamista vähintään vuoden 2024 tasolle (33.03.04). Huolta herättää pääosin vapaehtoistytönsä toteutettavien suositusten rahoituksen merkittävä lasku. Nämä suositukset ovat kansallisesti olennainen kivijalka lääkäreiden ja hammaslääkäreiden sekä perus- että erikoistumiskoulutusta.

II. Tutkimusrahoitus

Valtion rahoitukseen terveydenhuollon ja sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen ehdotetaan 40 M€, jossa on lisäystä edelliseen vuoteen 5 M€ (33.60.32). Valtaosa tästä käytetään tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Samalla todetaan että OKM/SA:n kautta kohdentuva kliinisen tutkimuksen lisäpanostus (10M€) on merkittävä. Nämä panostukset ovat kansallisesti tutkimusedellytyksiä parantavia.

Yliopisto kiittää myös panostuksesta TKI-kasvuohjelmaan ja kansallisiin osaamiskeskittymiin 5 M€ (33.03.25), mutta kantaa huolta siitä että käytetäänkö tästä tutkimuslainsäädännön kokonaisuuden uudistamiseen ja implementoimiseen riittävästi resursseja. Lisäksi 2024 hyväksyttävä EU:n terveysdata-asetus (EHDS) tulee aiheuttamaan merkittäviä kustannuksia Suomelle, niin terveystiedon primaari- kuin sekundaarikäytölle. Tätä vaikutusta ei ole huomioitu ensi vuoden talousarviossa. Tutkimuslainsäädäntökokonaisuuden edistäminen ei myöskään saisi tapahtua osaamiskeskittymien kuten biopankkien ja syöpäkeskusten kustannuksella, joiden merkitys kansallisesti tutkimuksen infrastruktuurina on keskeinen.

III. Yhteenveto annettavasta lausunnosta

Helsingin yliopiston lääketieteellinen tiedekunta kiittää merkittävistä lisäpanostuksista tutkimukseen. **Suurin huolenaihe on erikoislääkärikoulutuksen resurssit yliopistolle.** Lisäksi lääketieteellisen tiedekunnan menestymiseen vaikuttaa HUSin lausunnossaan nostamat asiat.

Asiantuntija

dekaani Johanna Arola

Johanna.t.arola@helsinki.fi

Lääketieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto